

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)  
Judecător: A. Miron  
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău  
Judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

dosarul nr. 2ra-410/18

## DECIZIE

4 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Valeriu Doagă  
Svetlana Filincova  
Ion Druță  
Nina Vascan  
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX,  
reprezentat de avocatul Albu Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șider Ivan în  
interesele XXXX împotriva lui Roșcovan Serghei, Societății cu Răspundere  
Limitată „Mihaela SA”, Societății de Asigurări „Acord Grup” Societate pe Acțiuni  
cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și a cheltuielilor de  
judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, prin care  
a fost respins apelul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX și a fost  
menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 27 martie 2017,

### c o n s t a t ă :

La 30 martie 2016 Șider Ivan în interesele XXXX a depus cerere de chemare  
în judecată împotriva lui Roșcovan Serghei, SRL „Mihaela SA”, Societății de  
Asigurări „Acord Grup” SA cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului  
material, moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin actele organului de urmărire penală a  
fost recunoscut ca reprezentant legal al părții vătămate și civile, a fiicei sale minore  
XXXX în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Roșcovan Serghei în  
săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 octombrie 2015,  
Roșcovan Serghei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de  
art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare  
pe un termen de trei ani, condiționat cu un termen de probă de doi ani și cu privarea  
de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de doi ani.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul legal al părții vătămate XXXX a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 9 decembrie 2015 au fost respinse apelurile declarate de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura mun. Chișinău, Dumitru Barbaroș și de avocatul Suduc Marian în interesele inculpatului Roșcovan Serghei împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 octombrie 2015, ca fiind nefondate.

Apelul declarat de avocatul Albu Vasile în interesele și numele reprezentantului legal al părții vătămate Șider Ivan împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 octombrie 2015 a fost admis, a fost casată parțial hotărârea în partea acțiunii civile și a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia s-a încasat de la Roșcovan Serghei în beneficiul lui Șider Ivan suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 octombrie 2015 a fost menținută fără modificări.

A relatat că la 10 ianuarie 2012, aproximativ la orele 17:10, șoferul Roșcovan Serghei conducând microbuzul de model „Mercedes 310 D” cu n/î XXXX, ruta 103, se deplasa pe str. 31 August 1989, mun. Chișinău și la intersecția cu str. Bănulescu Bodoni, a tamponat pietonul XXXX, născută la XXXX, care traversa partea carosabilă regulamentară de la dreapta spre stânga, relativ deplasării microbuzului sus indicat pe trecerea pietonală.

A afirmat că în rezultatul tamponării pietonul, XXXX, conform raportului de constatare medico-legală nr. 1/D din 29 februarie 2012, s-a ales cu vătămări corporale grave manifestate prin traumatism asociat acut grav, contuzie cerebrală severă (grad II). Fractura linară a osului parietal pe dreapta cu afectarea ambelor lamele, ghematom subdural temporal bazat pe stânga. Hemoragie subarahnoidiană. Contuzia ficatului. Plăgi prin contuzie occipitală.

A menționat că în rezultatul acțiunilor prejudiciabile ale pârâtului Roșcovan Serghei, reclamantului și fiicei sale i-au fost cauzate prejudicii materiale enorme, au suportat cheltuieli și pentru un tratament psihologic.

A reiterat că în pofida tratamentului urmat, fiica permanent are dureri de cap, nu suportă temperaturile ridicate, repede obosește fizic, are atenția scăzută, fapt confirmat prin extrasul medicului neuropediatru și a dobândit sindromul fricii deosebite față de unitățile de transport.

A indicat că proprietarul automobilului implicat în accident, conform datelor din baza de evidență a unităților de transport, este SRL „Mihaela SA”, căreia conform art. 1410 alin. (2) Cod civil îi revine obligația de reparare a prejudiciului ca persoană care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal.

Totodată a subliniat că microbuzul de model „Mercedes 310 D” cu n/î XXXX a fost asigurat la Compania de Asigurări „Artas” SRL, iar ulterior în momentul accidentului dreptul de asigurare și respectiv responsabilitatea pentru un eventual accident a trecut în mod legal la Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA.

Reclamantul a apreciat prejudiciul moral la suma de 100 000 lei, acesta fiind echivalentul real și chibzuit al despăgubirilor materiale pentru prejudiciul moral, pasibil de a aduce o satisfacție sufletească tuturor membrilor familiei.

A mai relevat că a suportat următoarele cheltuieli: rechizitele deteriorate 2 600 de lei, dintre care 500 de lei - palton; 300 de lei - blugi; 100 de lei - ștrampi; 380 de lei - ochelari; 200 de lei - căciulă și 120 de lei - ghiozdan; tratamentul în staționar și alimentația specială 5 000 de lei; tratamentul la domiciliu (nejustificat prin bonuri) 2 000 de lei; transport deplasări cu mașina - 2 000 de lei; venitul ratat (aflarea la tratament, reabilitarea fiicei, lipsa serviciului, îngrijirea străină) - 5 000 de lei; despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în rate lunare a câte 1 716 lei pentru perioada anilor 2012 – 2014, adică suma de 61 776 de lei; prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei, cheltuielile de asistență juridică - 2 000 lei, în total suma de 178 376 de lei.

A solicitat încasarea în mod solidar de la Roșcovan Serghei, SRL „Mihaela SA”, Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA în beneficiul lui Șider Ivan prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 18 600 de lei, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în rate lunare a câte 1 716 lei pentru perioada anilor 2012 – 2014, adică suma de 61 776 lei, prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, la 9 decembrie 2016 Șider Ivan în interesele XXXX a depus o cerere suplimentară de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Roșcovan Serghei, SRL „Mihaela SA”, Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA în beneficiul lui Șider Ivan a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 18 600 de lei, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în rate lunare a câte 1 716 lei pentru perioada anilor 2012 – 2014, adică suma de 61 776 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 lei.

A susținut că dat fiind faptul că prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 9 decembrie 2015, a fost încasat de la Roșcovan Serghei în beneficiul lui Șider Ivan suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, a decăzut necesitatea de a mai solicita încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei.

A concretizat că prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016, recursurile declarate de avocatul Druță Boris în numele inculpatului Roșcovan Serghei și de avocatul Albu Vasile în numele reprezentantului legal al părții vătămate Șider Ivan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 9 decembrie 2015 au fost declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) din 27 martie 2017 a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la pârâțul Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA în beneficiul reprezentantului Șider Ivan despăgubiri în sumă de 2 224,25 de lei, cheltuieli de judecată sub formă de asistență juridică în mărime de 1 000 de lei, iar în total suma de 3 224,25 lei.

S-a încasat de la Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat suma de 270 lei.

În rest, pretențiile au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, a fost respins apelul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX, ca neîntemeiat și a fost menținută hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) din 27 martie 2017.

La 12 decembrie 2017 Șider Ivan în interesele XXXX, reprezentat de avocatul Albu Vasile a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că urmare a accidentului care a avut loc, XXXX a fost recunoscută ca fiind invalid.

A reiterat că XXXX a avut o stare de șoc timp de mai multe luni, iar înafară de vătămarea fizică a corpului, dânsa a fost supusă multiplelor intervenții medicale și a fost îndepărtată de viața sa socială.

A comunicat că Șider Ivan timp deja de cinci ani întreține de unul singur două fiice și a cheltuit mult mai mult decât suma de 5 000 de lei încasată de către instanța de apel cu titlu de prejudiciu moral.

A invocat prevederile art. art. 1410 alin. (4), 1418 alin. (1), 1420 alin. (1), (3) Cod civil.

Prin referința depusă la 20 februarie 2018 Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA a solicitat declararea recursului depus de Șider Ivan, în interesele XXXX, reprezentat de avocatul Albu Vasile, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, se denotă că avocatul reclamantului, Albu Vasile a primit copia deciziei instanței de apel la 27 octombrie 2017, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f. d. 150).

Astfel, recursul declarat la 12 decembrie 2017 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, se consideră a fi depus în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 7 martie 2018, recursul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX, reprezentat de avocatul Albu Vasile, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Șider Ivan în interesele XXXX înaintând cerere de chemare în judecată a solicitat încasarea în mod solidar de la Roșcovan Serghei, SRL „Mihaela SA”, Societatea de Asigurări „Acord Grup” SA în beneficiul său a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 18 600 de lei, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în rate lunare a câte 1 716 lei pentru perioada anilor 2012 – 2014, adică suma de 61 776 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 000 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii.

Judecând apelul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX, instanța de apel a găsit necesar de a îl respinge și a menține hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că în conformitate cu prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de apel a subliniat că, partea reclamantă nu a prezentat probe, înscrisuri, prin care s-ar confirma cuantumul sumelor solicitate spre încasare, astfel în lipsa unui suport probatoriu, nu a putut fi dispusă încasarea sumelor menționate cu titlu de prejudiciu material.

În partea ce ține de cerința privind încasarea prejudiciului moral, instanțele ierarhic inferioare au reiterat că, prin decizia definitivă a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 9 decembrie 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016, acțiunea civilă a fost admisă în parte și s-a încasat din contul inculpatului – pârât Roșcovan Serghei în beneficiul reclamantului suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Astfel, nu poate fi dispusă încasarea repetată a prejudiciului moral.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și

raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile intimaților, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Astfel, adoptând soluția dată, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că drept temei de admitere parțială a acțiunii a fost acela că XXXX se află la evidența medicului neuropediatru de la naștere cu diagnosticul „paralizie cerebrală infantilă” și era invalidă de gradul I atât înainte, cât și după accident.

În acest sens, se va remarca că unul din argumentele, asupra cărui a insistat Șider Ivan pe parcursul judecării cauzei în instanțele ierarhic inferioare este faptul că starea fiicei sale, XXXX, s-a înrăutățit considerabil ca urmare a accidentului rutier suferit de către aceasta.

Instanța de apel, însă, fără a intra în esența acestui argument și fără a supune verificării argumentul dat în raport cu prevederile legale sub imperiul căror urmează a fi judecat prezentul litigiu a constatat că acțiunea este întemeiată parțial și că lipsesc careva probe în confirmarea prejudiciului solicitat și nu este demonstrată diferențierea de afecțiunea de care suferea XXXX în copilărie și la momentul actual după producerea accidentului rutier.

Potrivit art. 9 alin. (1) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În baza prevederilor art. 148 alin. (1) CPC, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Reieșind din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil ca instanțele de judecată să verifice dacă starea XXXX a suportat anumite modificări în urma accidentului rutier.

Instanța de recurs subliniază faptul că circumstanțele respective urmau a fi elucidate în mod exclusiv prin prisma unor mijloace probatorii prin care să fie constată cu exactitate starea sănătății XXXX înainte și după accident.

În acest context, prin răspunsul managerului Centrului Medicilor de Familie nr. 10 al IMSP AMT Râșcani din 17 octombrie 2012, s-a stabilit cu certitudine că în urma accidentului rutier starea bolnavei XXXX s-a agravat considerabil în urma traumatismului multiplu (fractura oaselor craniene cu hematoame subdurale,

contuzie a organelor interne, inclusiv a ficatului). La moment urmează tratament continuu în urma complicațiilor poliorganice survenite în rezultatul accidentului rutier din 10 ianuarie 2012 (f. d. 25).

Respectiv, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că în lipsa unor probe concludente și pertinente prin care să fie constatate urmările cauzate de accidentul rutier stării sănătății XXXX, instanțele de judecată nu se pot expune asupra cuantumului prejudiciului material suportat de către reclamant pentru tratament în legătură cu aceasta.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că în vederea soluționării litigiului instanța de apel în vederea cercetării obiective și multiaspectuale a cerințelor reclamantului, urma să stabilească diferențierile stării XXXX înainte și după accidentul rutier, reieșind din natura juridică a litigiului.

Astfel aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere adecvată de către instanțele de judecată, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise incontestabil indică la o examinare superficială a pricinii, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale și fără a intra în esența litigiului apărut în speță, precum și pretențiilor formulate de părți, omițând de a da apreciere și probelor aduse în susținerea pretențiilor din acțiune.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Șider Ivan în interesele XXXX, reprezentat de avocatul Albu Vasile.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șider Ivan în interesele XXXX împotriva lui Roșcovan Serghei, Societății cu Răspundere Limitată „Mihaela SA”, Societății de Asigurări „Acord Grup” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Ion Druță

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva